

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

DIREKTORAT ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 60 05

F: 01 251 77 55

E: gp.mz@gov.si

www.mz.gov.si

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Bolnišnice

Zdravstveni domovi

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve
in enake možnosti

Zdravniška zbornica Slovenije

Izbrani koncesionarji, določeni s sklepom
ministra

Številka: 410-119/2020/18

Datum: 2. 12. 2020

Zadeva: Dodatna pojasnila v zvezi z izvajanjem 41. člena Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 in Odredbo o začasnih ukrepih na področju organizacije zdravstvene dejavnosti zaradi obvladovanja nalezljive bolezni COVID-19

Zveza: naš dopis, št. 410-19/2020/2 z dne 20. 11. 2020 in št. 410-119/2020/19 z dne 30. 11. 2020

Ministrstvo za zdravje je prejelo več vprašanj, ki se nanašajo na izvajanje 41. člena Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 152/20 in 175/20 – ZIUOPDVE); v nadaljnjem besedilu: ZZUOOP) in Odredbe o začasnih ukrepih na področju organizacije zdravstvene dejavnosti zaradi obvladovanja nalezljive bolezni COVID-19 (Uradni list RS, št. 164/20, 168/20, 171/20 in 173/20; v nadaljnjem besedilu: Odredba).

Uvodoma pojasnjujemo, da ukrepi iz Odredbe veljajo za izvajalce na primarni, sekundarni in terciarni ravni zdravstvene dejavnosti, ki opravljajo zdravstveno dejavnost v mreži izvajalcev javne zdravstvene službe (v nadaljnjem besedilu: izvajalci), vključno z javnimi socialno varstvenimi zavodi in koncesionarji, ki so v mreži javne službe na področju socialnega varstva (v nadaljnjem besedilu: socialni zavodi). Odredba ne velja za izvajalce lekarniške dejavnosti.

V prvem odstavku 8. člena Odredbe je določeno zagotavljanje rednega (preventivnega) testiranja na prisotnost virusa SARS-CoV-2 vseh oseb, ki delajo pri izvajalcih in v socialnih zavodih. Redno testiranje torej ni določeno le za zdravstvene (so)delavce in tudi ni vezano na zaposlitveni status osebe, ki dela pri izvajalcu oziroma v socialnem zavodu.

Obvezno testiranje v skladu z drugim odstavkom 8. člena Odredbe je določeno v primeru pojava okužbe z virusom SARS-CoV-2. V primeru pojava okužbe je obvezno testiranje vseh

oseb, ki delajo znotraj posamezne organizacijske enote izvajalca, kjer se je okužba pojavila. Izvaja pa se najmanj enkrat tedensko od pojava okužbe in še najmanj 14 dni po zadnji ugotovljeni okužbi z virusom SARS-CoV-2 v teh organizacijski enoti. V socialnih zavodih se v primeru pojava okužbe, obvezno testiranje izvaja na ravni celotnega socialnega zavoda (torej ne samo znotraj posamezne organizacijske enote, kjer se je okužba pojavila).

V skladu s tretjim odstavkom 8. člena Odredbe testiranje ni obvezno za osebe, ki so okužbo s SARS-CoV-2 prebolele v zadnjih treh mesecih.

Testiranje iz 8. člena Odredbe izvaja izvajalec oziroma socialni zavoda sam, če ima pooblastilo za izvajanje mikrobioloških preiskav iz petega odstavka 41. člena ZZUOOP. Če tega pooblastila nima oziroma nima lastnih zmogljivosti, se za izvedbo testiranja poveže z drugim pooblaščenim izvajalcem.

Testiranje na prisotnost virusa SARS-CoV-2 lahko v skladu s prvim in petim odstavkom 41. člena ZZUOOP izvajajo samo pooblaščenim izvajalci, in sicer:

- Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano s svojimi oddelki in dislociranimi enotami,
- Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo Medicinske fakultete v Ljubljani in
- izvajalci, določeni s sklepom ministra za zdravje. Sklepi so objavljeni na spletni strani ministrstva¹.

Za namen testiranja iz 8. člena Odredbe se uporabljajo hitri antigenski testi, ki ustrezajo strokovnim priporočilom strokovne skupine infektologov in mikrobiologov, objavljenim na spletni strani ministrstva (<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/Koronavirus/Priloga-4-priporocila.pdf>).

V skladu z drugim odstavkom 41. člena ZZUOOP se financiranje mikrobioloških preiskav na prisotnost SARS-CoV-2, dodatnih kadrovske zmogljivosti, laboratorijske opreme, prevoza vzorcev in informacijske podpore za izvajanje preiskav zagotavlja iz proračuna Republike Slovenije in iz sredstev, pridobljenih iz proračuna Evropske unije. Natančnejša navodila za uveljavljanje povračila teh stroškov so objavljena na spletni strani ministrstva (https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/Koronavirus/Navodila_brisi-koncna_P.pdf).

V nadaljevanju podajamo dodatna pojasnila na najpogostejša vprašanja.

1. Kdo lahko izvaja HAGT? Kateri profil zdravstvenih delavcev?

V strokovnih priporočilih, ki jih je Ministrstvo za zdravje priložilo dopisu, št. 410-119/2020/2 z dne 20. 11. 2020, je navedeno, da morajo HAGT teste izvajati izurjeni laboratorijski delavci ob natančnem upoštevanju navodil proizvajalca HAGT testa. Pravilnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati laboratoriji za izvajanje preiskav na področju laboratorijske medicine (Uradni list RS, št. 64/04, 1/16, 56/19, 131/20 in 152/20 – ZZUOOP; v nadaljnjem besedilu: Pravilnik) določa, da je POCT² testiranje, izvedeno za področja laboratorijske medicine iz 4. člena Pravilnika, ob pacientu ali v bližini pacienta, ki ga izvaja nelaboratorijsko – klinično osebje, rezultati testiranja pa lahko vplivajo na takojšnjo spremembo zdravljenja. Nadalje 6. člen Pravilnika določa, da je pri uvedbi in nadzoru nad izvajanjem preiskav POC treba upoštevati nacionalna priporočila in mednarodne standarde s področja laboratorijske medicine. Vodenje in kontrolo nad POCT mora

¹ <https://www.gov.si teme/koronavirus-sars-cov-2/za-izvajalce-zdravstvene-dejavnosti/> (pri Navodilih v zvezi z izvajanjem 41. člena ZZUOOP in financiranjem mikrobioloških preiskav na virus SARS-CoV-2 iz proračuna Republike Slovenije)

² izvajanje preiskav na področju laboratorijske medicine ob pacientu

imeti medicinski laboratorij z veljavnim dovoljenjem ministrstva in/ali specialist z ustrezno specializacijo. Glede na navedeno izvajanje HAGT testov poteka v skladu s strokovno presojo posameznega izvajalca.

2. Kakšna zaščitna oprema oziroma osebna varovalna oprema je obvezna pri izvajanju HAGT glede na to, da je vračunan strošek za odvzem PCR in HAGT različen?

Razlika med vračunanim stroškom za odvzem PCR in HAGT testa izhaja iz naslova upoštevanja stroškov prevoza pri PCR testu. Ministrstvo za zdravje je pri določitvi najvišjega povračila stroškov za odvzem upoštevalo, da pri izvedbi HAGT testa ni stroška prevoza, zato je po sklepu ministra za zdravje o določitvi najvišjega povračila stroškov mikrobioloških preiskav na virus SARS-CoV-2, št. 410-119/2020/1 z dne 20. 11. 2020, (v nadaljnjem besedilu: sklep) najvišje povračilo stroškov za odvzem HAGT testa (3 EUR) nižje od odvzema pri PCR testu (6 EUR).

3. Od Ministrstva za zdravje pričakujete vzpostavitev evidence vseh testov, ki so na voljo v Sloveniji, da bodo izvajalci lahko izbrali HAGT teste, ki bodo cenovno in strokovno najbolj ustrezni.

Ministrstvo za zdravje pojasnjuje, da je strokovna skupina infektologov in mikrobiologov podala Strokovna priporočila za uporabo hitrih antigenskih testov za SARS-CoV-2, ki so tudi objavljena na spletni strani Ministrstva za zdravje. Hitri testi za COVID-19 so medicinski pripomočki, za katera veljajo določene minimalne zahteve za prisotnost na trgu EU in Sloveniji; in sicer CE oznaka, ISO 13485 proizvajalca, slovenska navodila in varnostni list. Zagotovo morata biti specifičnost in občutljivost v skladu s priporočili slovenske stroke, uporaba čim enostavnejša in primerna za izvajanje preiskave ob pacientu, odčitavanje čim hitrejše, test mora imeti tudi dodane pozitivne in negativne kontrole. Klinična preskušanja so bila opravljena pri proizvajalcih. Primerjava vseh testov, ki jih imamo na tržišču in s katero bi vse teste lahko primerjali, zaradi nenehnega pojavljanja novih hitrih testov in epidemiološke slike v Republiki Sloveniji, trenutno ni mogoča.

4. Kdo je plačnik stroškov za izvajanje testov za zdravstvene delavce, saj je poleg stroška testa treba vračunati tudi zdravstveni kader, ki bo testiranje izvajal, obstoječ kader je normiran za delo v normalni situaciji in ga v epidemiji že sedaj primanjkuje?

Ker se je organizacija dela v večini zdravstvenih domov zaradi virusa SARS-CoV-2 spremenila (obravnavo pacienta na daljavo, možnost bolniškega staleža do tri zaporedne dni brez potrdila o upravičeni zadržanosti od dela, ki ga izda izbrani osebni zdravnik, ...), menimo, da obstajajo tudi možnosti razporeditve obstoječega kadra za izvajanje HAGT testov. Ministrstvo za zdravje je od izvajalcev prejelo informacijo, da bodo večinoma HAGT teste izvajali sami oziroma s pomočjo dodatno razporejenih kadrov. Na podlagi sklepa ministra za zdravje je pri PCR in HAGT testih financiran tudi odvzem brisa. Ocenjujemo, da se ob ustrezni organizaciji dela lahko z enim mobilnim timom izvede od 20-30 odvzemov na uro.

5. Ali je določitev zneska povračil stroška za PCR test, za preiskavo PCR v višini 55 EUR usklajena z izvajalcema preiskav?

Povračilo v višini 55 EUR za PCR na preiskavo je usklajeno z Nacionalnim laboratorijem za zdravje, okolje in hrano ter Inštitutom za mikrobiologijo in imunologijo Medicinske fakultete v Ljubljani.

6. Kako naj izvajalec izvaja dnevno obveščanje NIJZ o preventivnih testiranjih?

Vse rezultate testiranj zaposlenih zdravstveni delavci, ki testiranje izvedejo, prek zdravstvenega informacijskega sistema posredujejo v Centralni register podatkov o pacientih. Nadgradnja, ki

bo vnos podatkov o rezultatu (kot obravnavo pacienta) omogočala tudi v informacijskem sistemu posameznega izvajalca, je že dogovorjena.

7. Ali je preventivno testiranje zdravstvenih delavcev tudi po 7. 12. 2020 opredeljeno kot testiranje v primeru vdora v zdravstveno ustanovo ali Odredba predvideva testiranje vseh zaposlenih ne glede na vdore okužb v zdravstveno ustanovo?

Sprememba Odredbe, ki je začela veljati 26. 11. 2020, v 8. členu določa, da izvajalci zagotavljajo redno testiranje oseb, ki delajo pri njih, na prisotnost virusa SARS-CoV-2. Testiranje je obvezno, če se pri izvajalcu pojavi okužba z virusom SARS-CoV-2, in sicer najmanj enkrat tedensko, znotraj posamezne organizacijske enote izvajalca, kjer se je okužba pojavila. Obvezno testiranje v skladu z drugim odstavkom 8. člena Odredbe se izvaja od pojava okužbe in še najmanj 14 dni po zadnji ugotovljeni okužbi v tej organizacijski enoti, pri čemer testiranje oseb, ki so okužbo s SARS-CoV-2 prebolele v zadnjih treh mesecih, ni obvezno. Testiranje lahko izvaja izvajalec s pooblastilom iz 41. člena ZZUOOP sam. Če pooblastila nima oziroma nima lastnih zmogljivosti, se poveže z drugim izvajalcem iz seznama pooblaščenih izvajalcev testiranj, ki je objavljen na spletni strani <https://www.gov.si/teme/koronavirus-sars-cov-2/za-izvajalce-zdravstvene-dejavnosti/>. Po 7. 12. 2020 morajo imeti izvajalci v celoti uvedeno testiranje zdravstvenih (so)delavcev (pred tem se testiranje postopoma uvaja in evalvira).

8. Kaj je mišljeno s stavkom v 3. točki navodil »notranja organizacijska enota izvajalca, se šteje enota, določena s statutom«?

Kot organizacijska enota je mišljena organizacijska enota izvajalca zdravstvene dejavnosti, kot je opredeljena v organizacijskih aktih izvajalca (npr. akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mesto), oziroma smiselni notranje organizacijski deli oziroma strokovne notranje organizacijske enote.

9. Ravnanje izvajalca zdravstvenih storitev v primeru, da zdravstveni delavci in sodelavci odklonijo testiranje

Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije nas je obvestilo, da v nekaterih zavodih zdravstveni delavci in zdravstveni sodelavci odklanjajo testiranje. Glede navedenega je treba ravnati v skladu z določbami Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS in 81/19; v nadaljnjem besedilu: ZDR-1) in Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11; v nadaljnjem besedilu: ZVZD-1) v povezavi z Zakonom o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20 in 175/20 – ZIUOPDVE), ki v 4. členu določa, da ima vsakdo pravico do varstva pred nalezljivimi boleznimi in bolnišničnimi okužbami ter dolžnost varovati svoje zdravje in zdravje drugih pred temi boleznimi. Vse fizične in pravne osebe morajo omogočiti opravljanje zdravstveno higienskih pregledov s svetovanjem in predhodnih zdravstvenih pregledov ter nadzorstva, kot tudi odvzem potrebnega materiala in izvajanje drugih ukrepov za varstvo pred nalezljivimi boleznimi in bolnišničnimi okužbami, določenimi s tem zakonom

Izvajanje določb ZDR-1 in ZVZD-1 sodita v pristojnost Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Ne glede na to pa v nadaljevanju posredujemo relevantne člene, ki so po mnenju Ministrstva za zdravje lahko podlaga za napotitev javnega uslužbenca na testiranje.

ZDR-1 v 34. členu določa, da mora delavec upoštevati zahteve in navodila delodajalca v zvezi z izpolnjevanjem pogodbenih in drugih obveznosti iz delovnega razmerja, pri čemer lahko delavec odkloni opravljanje dela po navodilu ali na zahtevo delodajalca, če bi to pomenilo protipravno ravnanje ali opustitev. Nadalje 35. člen ZDR-1 in 12. člen ZVZD-1 določata, da mora delavec spoštovati in izvajati predpise in ukrepe o varnosti in zdravju pri delu ter pazljivo opravljati delo,

da zavaruje svoje življenje in zdravje ter življenje in zdravje drugih oseb. V skladu s 37. členom ZDR-1 mora delavec obveščati delodajalca o bistvenih okoliščinah, ki vplivajo oziroma bi lahko vplivale na izpolnjevanje njegovih pogodbenih obveznosti, in o vseh spremembah podatkov, ki vplivajo na izpolnjevanje pravic iz delovnega razmerja. Delavec mora obveščati delodajalca o vsaki grozeči nevarnosti za življenje, zdravje ali nastanek materialne škode, ki jo zazna pri delu. 37. člen ZDR-1 ureja prepoved škodljivega ravnanja, in sicer se je delavec dolžan vzdržati vseh ravnanj, ki glede na naravo dela, ki ga opravlja pri delodajalcu, materialno ali moralno škodujejo ali bi lahko škodovala poslovnim interesom delodajalca. Poleg navedenih določb ZDR-1 in ZVD-1 je treba upoštevati tudi interne akte delodajalca, ki urejajo pravice in obveznosti zaposlenih ter pogodbo o zaposlitvi javnega uslužbenca.

Pri odgovoru na naš dopis se obvezno sklicujte na številko tega dopisa.

S spoštovanjem,

mag. Marija Magajne
državna sekretarka

Vročiti:

- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, DI@zzzs.si – po e-pošti
- Bolnišnice – po e-pošti
- zdravstveni domovi – po e-pošti
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; gp.mddsz@gov.si – po e-pošti
- izbrani koncesionarji – po e-pošti
- Zdravniška zbornica Slovenije, gp.zzs@zzs-mcs.si – po e-pošti